

Briuselis, 2016 04 19
COM(2016) 179 final

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

2016–2020 m. ES e. valdžios veiksmų planas

Valdžios skaitmeninių permainų spartinimas

{SWD(2016) 108 final}

{SWD(2016) 109 final}

1. ĮVADAS

Įdiegus e. valdžią sklandžiau vyksta administraciniai procesai, gerėja paslaugų kokybė ir didėja vidinis viešojo sektoriaus veiksmingumas. Skaitmeninėmis viešosiomis paslaugomis mažinama įmonių ir piliečių administracinė našta: bendravimas su viešojo administravimo įstaigomis tampa spartesnis ir veiksmingas, patogesnis, skaidresnis ir pigesnis. Be to, skaitmeninių technologijų naudojimas, integruotas į valdžios modernizavimo strategijas, gali būti ir kitaip naudingas visai visuomenei ekonominiu ir socialiniu požiūriu¹. Skaitmeninės valdžios permainos yra nepaprastai svarbus bendrosios rinkos sėkmės elementas.

E. valdžios veiksmų planai² buvo politinės priemonės, padėjusios vykdyti viešojo administravimo įstaigų modernizavimą visoje Europos Sąjungoje. Jie padėjo valstybėms narėms ir Komisijai koordinuoti veiklą, bendradarbiauti ir imtis jungtinių veiksmų e. valdžios srityje.

Įvertinus ankstesnį 2011–2015 m. ES e. valdžios veiksmų planą³⁴ pripažinta, kad veiksmų planas⁵ turėjo teigiamos įtakos e. valdžios plėtrai Europos ir valstybių narių lygmeniu. Jis padėjo gerinti nacionalinių e. valdžios strategijų derėjimą, keistis gerąja patirtimi ir užtikrinti skirtingų valstybių narių sprendimų sąveikumą. Konkrečiai, jis padėjo sukurti technologinių priemonių, būtinų norint palengvinti prieigą prie viešųjų paslaugų ir jų naudojimą. Tačiau piliečiai ir įmonės dar nevisapusiškai naudoja skaitmeninėmis paslaugomis, kurios turėtų būti be kliūčių prieinamos visoje ES.

Telkiant pastangas Europos Sąjungos lygmeniu, galima padidinti e. valdžios prieinamumą ir populiarumą, o tai reiškia, kad skaitmeninės viešosios paslaugos taps greitesnės, pigesnės ir patogesnės naudoti. Tarpvalstybiniu mastu nenutrūkstamai teikiamos skaitmeninės viešosios paslaugos padeda didinti konkurencingumą ir didina ES, kaip investicijų⁶ ir gyvenimo vietos, patrauklumą.

Europos bendrosios skaitmeninės rinkos (BSR) strategijoje⁷ skelbiama apie inicijuosimą naują 2016–2020 m. ES e. valdžios veiksmų planą, kurio tikslas – pašalinti esamas skaitmenines bendrosios skaitmeninės rinkos kliūtis ir užkirsti kelią tolesniam susiskaidymui, atsirandančiam modernizuojant viešojo administravimo įstaigas. Šiuo ES e. valdžios veiksmų planu siekiama telkti pastangas. Valstybės narės įgyvendina savo strategijas ir veiksmus, o šiame bendra ilgalaikėje vizija pagrįstame veiksmų plane išdėstomi keli principai, į kuriuos reikėtų atsižvelgti būsimose iniciatyvose, kad būtų užtikrinta didžiulė nauda, kurią e. valdžia gali atnešti įmonėms, piliečiams ir pačioms viešojo administravimo įstaigoms.

¹ Tarybos rekomendacija dėl skaitmeninių valdžios strategijų, EBPO, 2014 m.

² 2010 e. vyriausybės veiksmų planas ir 2011–2015 m. ES e. valdžios veiksmų planas.

³ <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/mid-term-evaluation-e-government-action-plan-2011-2015-implementation-smart-2012-006020>

⁴ Vertinamasis tarnybų darbinis dokumentas, pridedamas prie Komunikato dėl 2016–2020 m. ES e. valdžios veiksmų plano.

⁵ COM(2010) 743 *final*.

⁶ Pagal Investicijų planą Europai, http://ec.europa.eu/priorities/jobs-growth-and-investment_en

⁷ COM(2015) 192 *final*.

Veiksmų plane aprašytas dinamiškas ir lankstus modelis, kuris leistų atsižvelgti į sparčiai kintančią aplinką⁸. Be šiame veiksmų plane nurodytų veiksmų, Komisija arba suinteresuotosios šalys, įskaitant valstybes nares, gali pasiūlyti kitų veiksmų. Visi Komisijos vadovaujami veiksmai bus parengti laikantis Komisijos geresnio reglamentavimo standartų.

Veiksmų planas suteiks postūmį koordinuoti e. valdžiai numatytas viešojo sektoriaus modernizavimo pastangas ir išteklius. Veiksmų planui nėra skiriamas nei atskiras biudžetas, nei finansavimo priemonė; tačiau jis padės koordinuoti finansavimo šaltinius ir lydimąsias priemones, kuriais valstybės narės gali naudotis per įvairias ES programas⁹.

2. VIZIJA IR PAMATINIAI PRINCIPAI

Valstybių narių vyriausybės jau seniai stengiasi būti atviros, lanksčios ir bendradarbiaujančios, palaikydamos ryšius su piliečiais ir įmonėmis. Jos naudoja e. valdžią savo veiksmingumui ir efektyvumui didinti ir nuolat gerina viešąsias paslaugas¹⁰.

Šiame veiksmų plane vadovaujama tokia vizija:

Iki 2020 m. viešojo administravimo įstaigos ir viešosios institucijos Europos Sąjungoje turėtų tapti atviros, veiksmingos bei integracinės ir nevaržomos sienų teikti pritaikytas asmeninėms reikmėms, klientams patogias, tiesiogines skaitmenines viešąsias paslaugas visiems piliečiams ir įmonėms ES. Geresnėms paslaugoms kurti ir teikti naudojami novatoriški modeliai, atitinkantys piliečių ir įmonių poreikius ir lūkesčius. Siekdamas pagerinti sąveiką su suinteresuotosiomis šalimis ir tarpusavyje, viešojo administravimo įstaigos naudoja naujos skaitmeninės aplinkos galimybes.

Viešojo administravimo įstaigoms viena kitai leidus naudotis duomenimis ir paslaugomis šalyje ir tarpvalstybiniu mastu, padidės jų veiksmingumas ir įmonėms bei piliečiams bus lengviau laisvai judėti. Skaitmeninimas persmelkia vis daugiau piliečių gyvenimo sričių, todėl didėja lūkesčiai dėl viešojo administravimo įstaigų veiklos rezultatų¹¹. Naudotojai nori suvokti, kaip paslauga veikia¹², ir tikisi didesnio skaidrumo. Be to, atsiverdamos ir palaikydamos ryšius su suinteresuotosiomis šalimis sprendimų priėmimo procese¹³, viešojo administravimo įstaigos taps patikimesnė ir atskaitingesnė. Be to, viešojo sektoriaus duomenis ir paslaugas leidus naudoti trečiosioms šalims, visiškai laikantis asmens duomenų apsaugos ir privatumo teisinės sistemos, gali padidėti ekonomikos augimas ir konkurencingumas.

⁸ <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/mid-term-evaluation-e-government-action-plan-2011-2015-implementation-smart-2012-006020>

⁹ Įskaitant Europos infrastruktūros tinklų priemonę (EITP), ISA² programą (Europos viešojo administravimo institucijų sąveikumo sprendimai), programą „Horizontas 2020“, Europos struktūrinius ir investicijų fondus (ESI fondus), Teisingumo programą ir Struktūrinių reformų rėmimo programą (SRSP).

¹⁰ Malmės ministrų deklaracija dėl e. valdžios, 2009 m.

¹¹ ES e. valdžios lyginamosios analizės ataskaita, 2014 m.

¹² ES e. valdžios lyginamosios analizės ataskaita, 2015 m.

¹³ Tarybos rekomendacija dėl skaitmeninių valdžios strategijų, EBPO, 2014 m.

Pagal šį veiksmų planą pradėtos iniciatyvos turės atitikti toliau išvardytus pamatinius principus, kuriems tvirtai pritaria suinteresuotosios šalys¹⁴:

- standartinis paslaugų skaitmeninimas. Viešojo administravimo įstaigos turėtų teikti paslaugas visų pirma skaitmeniniu būdu (be kita ko, naudodamos atitinkamą automatiškai nuskaitomą informaciją). Tačiau tiems, kurie renkasi neprisijungti prie interneto ar negali prie jo prisijungti, jos turėtų palikti galimybę naudotis kitais būdais. Be to, viešosios paslaugos turėtų būti teikiamos per vieną bendrą kontaktinį punktą arba vieno langelio principu ir skirtingais kanalais;
- vienkartinio duomenų pateikimo principas. Viešojo administravimo įstaigos turėtų užtikrinti, kad piliečiai ir įmonės tą pačią informaciją viešajai administracijai pateiktų tik vieną kartą. Viešojo administravimo įstaigos imasi priemonių šiuos duomenis naudoti pakartotinai, jei tai leidžiama pagal vidaus taisykles, laikydamosi duomenų apsaugos taisyklių, kad piliečiams ir įmonėms nesusidarytų papildomos naštos;
- įtraukumas ir prieinamumas. Viešojo administravimo įstaigos turėtų kurti skaitmenines paslaugas, kurios iš principo būtų integracinės ir tenkintų skirtingus poreikius, pavyzdžiui, pagyvenusių ir neįgalių asmenų¹⁵;
- atvirumas ir skaidrumas. Viešojo administravimo įstaigos turėtų: dalytis informacija ir duomenimis tarpusavyje ir sudaryti sąlygas piliečiams ir įmonėms pasiekti, kontroliuoti ir taisyti savo duomenis; sudaryti naudotojams sąlygas stebėti su jais susijusius administracinius procesus; projektuodamos ir teikdamos paslaugas veikti su suinteresuotosiomis šalimis, tokiomis kaip įmonės, mokslininkai ir ne pelno organizacijos, ir būti joms atviros;
- standartinis paslaugų tarpvalstybiškumas. Viešojo administravimo įstaigos turėtų užtikrinti, kad svarbios skaitmeninės viešosios paslaugos būtų prieinamos tarpvalstybiniu mastu, ir neleisti tolesnio susiskaidymo, kad palengvėtų judumas bendrojoje rinkoje;
- standartinis paslaugų sąveikumas. Viešosios administracijos įstaigos turėtų būti pasirengusios sklandžiai dirbti visoje bendrojoje rinkoje, nevaržomos žinybinių ribų ir remdamosi laisvu duomenų ir skaitmeninių paslaugų judėjimu Europos Sąjungoje;
- patikimumas ir saugumas. Visos iniciatyvos turėtų ne vien atitikti asmens duomenų apsaugos ir privatumo teisinę sistemą ir IT saugumo taisykles – šie elementai turi būti integruoti projektavimo etape. Tai svarbios išankstinės sąlygos norint padidinti pasitikėjimą skaitmeninėmis paslaugomis ir jas populiarinti.

Administracija, viešosios institucijos, įmonės ir naudotojai geriausiai žino, kas jiems reikalinga. Jiems turėtų būti suteikta visiška laisvė pagal poreikius pasirinkti sistemas ir technologijas, skirstomuosius ar centralizuotus modelius, tačiau reikia griežtai laikytis sutartų sąveikumo reikalavimų.

¹⁴ <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/contributions-and-preliminary-trends-public-consultation-egovernment-action-plan-2016-2020>

¹⁵ Direktyvos dėl interneto svetainių prieinamumo pasiūlymą (COM(2012) 721) šiuo metu svarsto abi teisėkūros institucijos.

3. POLITIKOS PRIORITETAİ

BSR strategijoje yra išdėstyti strateginiai tikslai modernizuoti viešojo administravimo įstaigas, užtikrinti tarpvalstybinį sąveikumą ir supaprastinti bendravimą su piliečiais. Jais siekiama paspartinti skaitmenines valstybių narių ir Komisijos viešosios administracijos permainas. Atsižvelgiant į šiuos politikos prioritetus, šiame veiksmų plane išdėstomi konkretūs veiksmai, paspartinsiantys galiojančių teisės aktų įgyvendinimą ir didinsiantys su tuo susijusį internetinių viešųjų paslaugų populiarumą.

3.1. *Viešojo administravimo modernizavimas informacinėmis ir ryšių technologijomis, naudojant pagrindinius skaitmeninimo veiksnius*

Modernios ir veiksmingos viešojo administravimo įstaigos turi užtikrinti sparčias aukštos kokybės paslaugas piliečiams ir verslui palankią aplinką, kaip pripažinta pastarųjų metų metinėse augimo apžvalgose¹⁶. Viešojo administravimo įstaigoms reikia transformuoti savo paslaugų administravimo tarnybas, permąstyti ir perkurti esamas procedūras ir paslaugas, leisti savo duomenimis ir paslaugomis naudotis kitoms administravimo įstaigoms ir, kiek įmanoma, įmonėms bei pilietinei visuomenei.

Šias pastangas reikia pagrįsti didelį poveikį skaitmeninimui turinčiais veiksniais. Skaitmeninės viešosios paslaugos turėtų būti pagrįstos bendrais ir pakartotinai naudojamais sprendimais ir paslaugomis, paremtais sutartais standartais ir techninėmis specifikacijomis, kad sumažėtų jų kūrimo sąnaudos, trukmė iki diegimo ir padidėtų sąveikumas. Bendras sąveikumo supratimas visoje Europos Sąjungoje užtikrinamas Europos sąveikumo sistema¹⁷. Šis sąveikumas gali labai padėti padidinti tarpvalstybines investicijas.

Tęsiasi darbas, kuriuo siekiama padėti valstybių narių viešojo administravimo įstaigoms visiškai pereiti prie e. viešųjų pirkimų, sutarčių registrų ir sąveikių e. parašų naudojimo¹⁸. Užsibrėžta, kad diegiant Europos bendrąjį viešųjų pirkimų dokumentą, internetinę pažymų saugyklą e-Certis bei e. sąskaitų faktūrų išrašymą ir koordinuojant požiūrį į nacionalinių e. viešųjų pirkimų sistemų plėtrą įmonės nuo 2018 m. galėtų elektroniniu būdu dalyvauti konkursuose dėl viešųjų pirkimų sutarčių bet kur Europos Sąjungoje, o nuo 2019 m. viešojo administravimo įstaigos ES priimtų e. sąskaitas faktūras.

Visa administracija turi dėti daugiau pastangų spartinti elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų diegimą vidaus rinkoje (eIDAS¹⁹ paslaugas). Bus imamasi kitų veiksmų, kuriais skatinamas tarpvalstybinis ir tarpsektorinis elektroninės atpažinties (eID), įskaitant mobiliąją atpažintį, ir patikimumo užtikrinimo paslaugų (ypač e. parašo, svetainės tapatybės patvirtinimo ir internetinio registruoto pristatymo paslaugos) naudojimas skaitmeninėmis technologijomis pagrįstame versle, tokiaime kaip bankininkystė, finansai, e. prekyba ir dalijimosi ekonomika, ir viešajame sektoriuje, konkrečiai Europos

¹⁶ 2015 ir 2016 m. Metinė augimo apžvalga.

¹⁷ Persvarstyta Europos sąveikumo sistema turi būti paskelbta 2016 m.

¹⁸ COM(2015) 192 final, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?qid=1447773803386&uri=CELEX:52015DC0192>

¹⁹ Reglamentas (ES) Nr. 910/2014.

e. teisingumo portale. Komisija taip pat svarstys, ar reikia palengvinti nuotolinės atpažinties ir saugaus tapatybės patvirtinimo naudojimą mažmeninių finansinių paslaugų sektoriuje²⁰.

Sąveikumui užtikrinti būtina, kad valstybės narės pakartotinai naudotų atvirąsias paslaugas ir techninius sudėtinius elementus, tokius kaip e. atpažintis, e. parašas, e. pristatymas ir e. sąskaita faktūra. Šių paslaugų prieinamumas šiuo metu užtikrinamas Europos infrastruktūros tinklų priemonės (EITP) lėšomis, tačiau jų prieinamumą ir ilgalaikį tvarumą būtina užtikrinti ilgiau, nei veiks ši finansavimo programa. Todėl Komisija paskelbs, kaip užtikrinti jų tęstinumą po 2020 m.

Veiksmai Komisija	Planuojama data
1. Padėti valstybėms narėms visiškai pereiti prie e. viešųjų pirkimų ir sutarčių registrų naudojimo.	2019 m.
2. Spartinti eIDAS paslaugų, įskaitant e. atpažintį ir e. parašą, diegimą.	2016 m.
3. Užtikrinti ilgalaikį tarpvalstybinės skaitmeninių paslaugų infrastruktūros tvarumą.	2018 m.

Kaip skelbta BSR strategijoje, Komisija, siekdama sustiprinti viešųjų paslaugų sąveikumą ES, planuoja iki 2016 m. pabaigos pasiūlyti persvarstyta Europos sąveikumo sistemą ir padės nacionalinei administracijai ją įdiegti.

Norint užtikrinti esamų Europos ir tarptautinių standartų ir techninių specifikacijų diegimą ir naujų standartų kūrimą pagal prioritetinių IRT standartų planą, reikia tolesnių pastangų. Komisija su valstybėmis narėmis koordinuos viešiesiems pirkimams skirtų IRT standartų Europos katalogo prototipo, kuris padės užtikrinti perkamų skaitmeninių sprendimų sąveikumą, kūrimą. Prototipas skatins remtis bendrais IRT standartų rinkiniais ir profiliais viešųjų pirkėjų konkursų skelbimuose.

Veiksmai Komisija	Planuojama data
4. Pateiks persvarstytos redakcijos Europos sąveikumo sistemą ir padės nacionalinei administracijai ją įdiegti.	2016–2019 m.
5. Koordinuos viešiesiems pirkimams skirtų IRT standartų Europos katalogo prototipo kūrimą.	2017 m.

Siekdama skaitmeninti savo veiklą ir vykdydama ES viešojo administravimo įstaigoms nustatytas teisinės prievoles, Europos Komisija imsis ir keleto konkrečių veiksmų.

²⁰ http://ec.europa.eu/finance/consultations/2015/retail-financial-services/index_en.htm

Kai peržiūrėdama galiojančius vidaus rinkos teisės aktus ir (arba) rengdama naujus pasiūlymus Komisija atliks reglamentavimo kokybės (REFIT) patikras, ji ypatingą dėmesį skirs sąveikumui ir naudai, kurią galima gauti efektyviai naudojant skaitmenines technologijas. Tuo ji sieks panaikinti be pagrindo sudėtingus, popieriuje surašytų dokumentų naudojimu pagrįstus ar besidubliuojančius procesus (pvz., mažins kontaktinių centrų, informacijos teikimo procesų, duomenų mainų ir sistemos reikalavimų įvairovę).

Siekdama skaitmeninti savo veiklą, Komisija skelbs savo duomenis ES atvirųjų duomenų portale²¹, kuris papildys Europos atvirųjų duomenų portalą²², dalysis ir pakartotinai naudos operatyvinius sudėtinius elementus, tokius kaip skaitmeninė paslaugų infrastruktūra, kai tinka, ir taikys persvarstytą Europos sąveikumo sistemos versiją. Bendravimo su suinteresuotosiomis šalimis internetu reikmėms Komisija palaipsniui įdiegs standartinio paslaugų skaitmeninimo principą, naudodama eIDAS paslaugas (2018 m.), e. sąskaitų faktūrų išrašymą (2018 m.) ir e. viešuosius pirkimus (2019 m.). Santykiuose su tiekėjais ir dotacijų konkursų dalyviais siekdama sumažinti administracinę naštą, Komisija taip pat palaipsniui įdiegs vienkartinio duomenų pateikimo principą ir svarstys galimybę tą principą taikyti santykiuose su kitomis suinteresuotosiomis šalimis. Komisija įvertins pasekmes viešojo administravimo įstaigoms, jei būtų įgyvendintas reguliaraus pakeitimo principas, pagal kurį kas tam tikrą laikotarpį atnaujinamos IT sistemos ir technologijos, siekiant neatsilikti nuo visą laiką kintančios aplinkos ir technologinės plėtros.

<i>Veiksmai</i>	<i>Planuojama data</i>
6. Komisija naudos bendrus sudėtinius elementus, tokius kaip Europos infrastruktūros tinklų priemonės skaitmeninė paslaugų infrastruktūra, ir laikysis Europos sąveikumo sistemos. Ji palaipsniui įdiegs standartinio paslaugų skaitmeninimo ir vienkartinio duomenų pateikimo principus, e. sąskaitų faktūrų išrašymą ir e. viešuosius pirkimus ir įvertins, kokias pasekmes atneštų galimas reguliaraus pakeitimo principo įgyvendinimas.	2016–2019 m.

Papildomomis iniciatyvomis galima siekti mažinti administracinę naštą ir gerinti viešojo administravimo įstaigų veiksmingumą ir efektyvumą: skaitmenines viešąsias paslaugas pritaikyti prie poreikių, padidinti jų naudojimo patogumą, skirtingoms viešojo administravimo įstaigoms pakartotinai naudoti duomenis ir paslaugas (laikantis duomenų apsaugos ir privatumo taisyklių).

Kitomis iniciatyvomis galima siekti kurti naujus bendrus sudėtinius elementus, kurie papildytų esamus elementus²³, remti jų diegimą, skatinti naudotis ir dalytis debesijos, duomenų ir skaičiavimo infrastruktūra. Galima imtis iniciatyvų, kuriomis skatinama naudotis didžiais duomenimis ir daiktų internetu, pavyzdžiui, teikiant duomenims imlias paslaugas ir formuojant įrodymais grįstą politiką, ją įgyvendinant ir užtikrinant jos vykdymą (ir šioms reikmėms naudojantis tinkama infrastruktūra). E. valdžios paslaugų teikimo tikslais

²¹ <http://open-data.europa.eu>

²² <http://data.europa.eu/europeanadataportal>

²³ Tokie kaip e. atpažintinis, e. parašas, e. pristatymas, e. sąskaita faktūra ir e. vertimas.

pasidalyta debesijos infrastruktūra galėtų, pasiekus masto ekonomiją, padėti daug sutaupyti, sutrumpinti tų paslaugų parengimo rinkai laiką ir sudaryti sąlygas naudotis viešojo administravimo įstaigų duomenimis ir paslaugomis. Pagal Europos debesijos iniciatyvą²⁴ bus sukurta infrastruktūra mokslui, be to, ja naudotis galės ir viešojo administravimo įstaigos, kurios įgis prieigą prie beprecedenčio kiekio duomenų ir skaičiavimo galios, kad visais lygmenimis (nuo vietos iki nacionalinio ir ES lygmens) galėtų teikti geresnes paslaugas.

3.2. Sąveikiomis skaitmeninėmis viešosiomis paslaugomis sudaromos sąlygos tarpvalstybiniam judumui

ES bendroji rinka negali efektyviai veikti be tarpvalstybinių skaitmeninių viešųjų paslaugų. Tokios paslaugos sudaro sąlygas lengviau pasiekti rinkas, padidina pasitikėjimą ir skatina konkurenciją visoje bendrojoje rinkoje. Administracija galėtų padėti įmonėms nevaržomoms sienų veikti bendrojoje rinkoje per internetą, supaprastinti prieigą prie informacijos, prieinamos pagal ES verslo ir įmonių teisės aktus, ir sudaryti sąlygas įmonėms lengvai pradėti verslą, plėstis ir veikti kitose valstybėse narėse, naudojantis tiesioginėmis viešosiomis e. paslaugomis.

Norint įgyvendinti šiuos politikos prioritetus, į šį veiksmų planą įtraukta keletas konkrečių veiksmų, kuriais siekiama prisidėti prie verslui patogių tarpvalstybinių viešojo administravimo paslaugų kūrimo ir palengvinti piliečių judumą.

Šiuo metu su bendrąja rinka susijusi informacija, konsultacijos, problemų sprendimo mechanizmai, kontaktiniai centrai ir procedūros veikia ne kaip vienetą, bet yra išblaškyti, nevisapusiški, nepakankamai tarpusavyje sujungti ir ne visi jie patogūs naudotis tiek ES, tiek nacionaliniu lygmeniu. Todėl naudotojams sunku rasti tinkamą informaciją ir reikiamą pagalbą. Todėl Komisija pasiūlys sukurti esamais portalais, kontaktiniais centrais ir tinklais pagrįstus bendruosius skaitmeninius vartus, kad būtų plečiamos, tobulinamos ir racionalizuojamos visos informavimo, pagalbos ir problemų sprendimo paslaugos, kurių reikia norint veiksmingai vykdyti veiklą tarpvalstybiniu mastu, ir naudotojams sudarytos galimybės internetu sutvarkyti dažniausiai naudojamas nacionalines procedūras.

Komisija Europos e. teisingumo portalą padarys vieno langelio principu veikiančiu informacijos apie teisingumą Europoje ir prieigos prie teisminių procedūrų valstybėse narėse centru. 2016 m. pagal šį sumanymą, be kita ko, pradės veikti tiesioginio ryšio tarp piliečių ir teismų kitose valstybėse narėse priemonės (e-CODEX) ir bus įdiegta Europos teismų praktikos identifikatoriaus (ECLI) paieškos sistema. Tolesnė plėtra atitiks 2014–2018 m. Europos e. teisingumo daugiamečių veiksmų planą.

Komisija su valstybėmis narėmis toliau vykdys tęstinį privalomo visų valstybių narių verslo duomenų registrų sujungimo darbą²⁵, kad per Europos e. teisingumo portalą būtų galima pasiekti tam tikrą informaciją apie valstybėse narėse registruotas įmones ir užtikrinti, kad visi

²⁴ Europos debesijos iniciatyva. Konkurencingos duomenų ir žinių ekonomikos kūrimas Europoje.

²⁵ 2012 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/17/ES, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyvos 89/666/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvų 2005/56/EB ir 2009/101/EB nuostatos dėl centrinių, komercinių ir bendrovių registrų sąveikos (OJ L 156, 2012 6 16, p. 1).
COM(2015) 192 final, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?qid=1447773803386&uri=CELEX:52015DC0192>

atitinkami ES verslo duomenų registrai galėtų tarpusavyje saugiai sąveikauti elektroniniu būdu. Tai padidins pasitikėjimą bendrąja rinka, nes padaugės skaidrumo bei naujausios informacijos apie įmones ir sumažės įmonių našta.

Be to, Komisija toliau plėtos elektronines nemokumo registrų jungtis, kad vidaus rinkoje padidėtų skaidrumas ir teisinis tikrumas²⁶. Reglamentu (ES) 2015/848 valstybės narės įpareigojamos iki 2018 m. sukurti elektroninius nacionalinius nemokumo registrus, o 2019 m. numatyta sukurti nemokumo registrų jungtį. Tai bus prieinama Europos e. teisingumo portale.

Kai su įmonių teise susijusių reikalavimų vykdymo reikmėms įvairiais įmonės gyvavimo ciklo etapais pagerinamas skaitmeninių priemonių naudojimas, įmonėms atsiveria paprastesnių ir mažiau apsunkinančių sprendimų. Be vienanarės įmonės pasiūlymo, Komisija, kaip numatyta Bendrosios rinkos strategijoje, iniciatyvoje svarstys kitus būdus²⁷, kaip palengvinti skaitmeninių sprendimų naudojimą per visą įmonės gyvavimo ciklą, ypač kiek tai susiję su internetinėmis registracijos procedūromis ir elektroniniu įmonės dokumentų ir informacijos pateikimu²⁸ verslo duomenų registrams, taip pat ir tarpvalstybiniu mastu.

Siekdama sumažinti administracinę naštą, kuri yra viena pagrindinių kliūčių, su kuriomis susiduria tarpvalstybiniu mastu veikiančios įmonės, Komisija pasiūlys teisės aktų, kuriais bendro elektroninio mechanizmo naudojimo sritis bus išplėsta taip, kad apimtų tarpvalstybinio internetinio fizinių prekių pardavimo vartotojams PVM registravimą ir mokėjimą.

Kaip skelbta BSR strategijoje, dalyvaujant valstybėms narėms 2016 m. bus inicijuotas didelio masto bandomasis projektas: tarpvalstybiniu mastu bus įgyvendinamas principas, pagal kurį valdžios institucijų reikalaujamas duomenis įmonėms pakaks pateikti vieną kartą.

Be to, Komisija sukurs europinį vieno langelio principu veikiantį centrą, kuris užtikrins vienkartinio duomenų pateikimo principo taikymą ataskaitų teikimo reikmėms jūrų transporto sektoriuje. Žvelgiant plačiau, Komisija vykdo darbus, siekdama, kad visų transporto rūšių dokumentai būtų skaitmeninami, o viešosios institucijos noriai priimtų dokumentus tokia forma.

<i>Veiksmai</i> Komisija	<i>Planuoja ma data</i>
7. Pateiks pasiūlymą dėl bendrųjų skaitmeninių vartų.	2017 m.
8. Europos e. teisingumo portalą padarys vieno langelio principu veikiančiu informavimo Europos teisingumo klausimais centru.	2016 m.
9. Bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis užtikrins privalomą visų valstybių narių verslo duomenų registrų jungtį.	2017 m.

²⁶ Kaip reikalaujama Reglamente (ES) 2015/848 dėl nemokumo bylų.

²⁷ Kaip apibrėžta Komisijos komunikate „Bendrosios rinkos tobulinimas: daugiau galimybių piliečiams ir įmonėms“ (COM(2015) 550, p. 5.

²⁸ Žr. ir COM(2015) 550, p. 5.

10. Toliau plėtos elektroninę nemokumo registrų jungtį.	2019 m.
11. Pristatys iniciatyvą, kuria bus palengvintas skaitmeninių sprendimų naudojimas per visą įmonės gyvavimo ciklą.	2017 m.
12. Pateiks pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo bendro elektroninio mechanizmo naudojimo sritis bus išplėsta taip, kad apimtų PVM registravimą ir mokėjimą.	2016 m.
13. Inicijuos bandomąjį vienkartinio duomenų pateikimo principo taikymo įmonėms projektą.	2016 m.
14. Sukurs vieno langelio principu veikiančią centrą, kuriame būtų galima teikti jūrų transporto ataskaitas ir skaitmeniniu būdu tvarkyti transporto e. dokumentus.	2018 m.

Siekdama palengvinti piliečių tarpvalstybinį judumą, Komisija sukurs elektroninių socialinės apsaugos informacijos mainų (EESSI) sistemą, kuri sudarys sąlygas už socialinę apsaugą atsakingoms institucijoms keistis elektroniniais duomenimis tarp 32 šalių²⁹. EESSI tikslas yra sudaryti sąlygas elektroniniu būdu keistis asmens socialinės apsaugos informacija Europos Sąjungoje tarp valstybių narių kompetentingų institucijų ir taip sustiprinti piliečių teisių apsaugą.

Komisija toliau plėtos EURES (Europos darbo mobilumo portalą): pasiūlys daugiau paslaugų darbo ieškantiems asmenims ir darbdaviams, į portalą labiau integruos valstybinių užimtumo tarnybų sistemas užtikrindama darbo ieškančių asmenų profilių (gyvenimo aprašymų) mainus³⁰. Tai palengvins darbo ieškančių asmenų judumą ES.

Komisija padės valstybėms narėms plėtoti e. sveikatos paslaugas, kad pagal e. receptų gaires tarpvalstybiniu mastu pagal e. sveikatos tinklo priimtas gaires būtų galima keistis e. receptais³¹, ir nuotolinės medicinos bei nuotolinės stebėsenos sprendimus, visų pirma tam, kad Europos referencijos centrų tinklai galėtų sėkmingai teikti gydymo paslaugas³². Be to, ji padės e. sveikatos tinklui parengti ataskaitą ir gaires dėl piliečių elektroninės prieigos prie savo sveikatos duomenų.

Veiksmai Komisija	Planuoja ma data
15. Baigs elektroninių socialinės apsaugos informacijos mainų sistemos kūrimą.	2019 m.

²⁹ 28 Europos Sąjungos (ES) valstybės narės, Šveicarija ir 3 Europos ekonominės erdvės (EEE) šalys (Norvegija, Islandija, Lichtenšteinas).

³⁰ EURES portalo paskirtis – informuoti, konsultuoti ir teikti įdarbinimo (darbo paieškos) paslaugas darbuotojams ir darbdaviams bei bet kuriam piliečiui, norinčiam pasinaudoti laisvo asmenų judėjimo principu.

³¹ Elektroninio keitimosi e. receptų duomenų rinkiniais pagal Direktyvą 2011/24/ES dėl pacientų teisių į tarpvalstybines sveikatos priežiūros paslaugas įgyvendinimo gairės.

³² Pagal Direktyvos 2011/24/ES dėl pacientų teisių į tarpvalstybines sveikatos priežiūros paslaugas įgyvendinimo 12 straipsnį.

16. Toliau plėtos EURES (Europos darbo mobilumo portalą).	2017 m.
17. Padės valstybėms narėms plėtoti tarpvalstybines e. sveikatos paslaugas.	2016–2018 m.

Ateityje pasiūlysimomis šio prioriteto iniciatyvomis galėtų būti siekiama sklandžiai teikti tarpvalstybines paslaugas piliečiams, susijusias su gyvenimo permainomis, tokiomis kaip darbo keitimas, persikraustymas ar santuoka, ir tarpvalstybines paslaugas įmonėms, kad joms būtų lengviau pradėti verslą, plėstis ir vykdyti veiklą kitose valstybėse narėse. Papildomomis šio prioriteto iniciatyvomis būtų galima siekti pagerinti kitų valstybių narių piliečiams ir įmonėms šiuo metu teikiamų e. valdžios paslaugų kokybę.

3.3. *Skaitmeninio administracijos ir piliečių bei įmonių bendravimo palengvinimas aukštos kokybės viešosiomis paslaugomis*

Naujoje skaitmeninėje aplinkoje atsiveria galimybių palengvinti piliečių, įmonių ir nevyriausybinių organizacijų bendravimą su viešojo administravimo įstaigomis. Aukštos kokybės viešosios paslaugos siejasi su konkurencingumu ir turi įtakos investicijų vietos pasirinkimui. Pastarojo meto patirtis rodo, kad esama daug perspektyvių galimybių teikti tokias aukštos kokybės paslaugas į jų projektavimo ir teikimo veiklą labiau įtraukiant įmones ir piliečius, taip pat mokslininkus, prireikus užtikrinant atgalinį ryšį tobulinimo tikslais. Tai padės toliau mažinti biurokratizmą bei paslaugų teikimo sąnaudas ir lengviau naudotis paslaugomis.

Be to, atvėrusios viešojo sektoriaus duomenis ir paslaugas ir pagerinusi galimybę trečiosioms šalims jais pakartotinai naudotis (nepažeisdama patikimumo ir saugumo principo), viešojo administravimo įstaigos gali suteikti naujų galimybių kurti žinias, skatinti ekonomikos augimą ir kurti darbo vietas. Sudarydamos sąlygas naudotis savo duomenimis, viešojo administravimo įstaigos tampa skaidresnės, labiau atskaitingos ir priartėja prie piliečių.

Pagal šiuos politikos prioritetus Komisija teiks aukštos kokybės prieinamas internetines paslaugas piliečiams ir įmonėms ES: savo valdomas interneto svetaines pertvarkys ir suskirstys temiskai, orientuodamasi į naudotojus. Todėl Komisijos internetinio bendravimo su piliečiais būdas gerokai pasikeis, nes jos svetainės bus aktualios, derės tarpusavyje ir bus ekonomiškai racionalios. Tai padidins skaidrumą ir sudarys sąlygas piliečiams ir įmonėms būti aktyviems ir dalyvauti ES programų veikloje bei formuojant politiką.

Siekdama palengvinti piliečių bendravimą su viešojo administravimo įstaigomis, Komisija apsvartys galimybę tarpvalstybiniame kontekste piliečiams taikyti vienkartinio duomenų pateikimo principą tinkamai laikantis asmens duomenų ir privatumo apsaugos teisinės sistemos.

Pagal Europos debesijos iniciatyvą³³ Komisija sukurs viešojo administravimo įstaigoms skirtą platformą, kurioje jos teiktų savo duomenis ir paslaugas – taip atsirastų valdžios paslaugų teikimo Europos Sąjungoje bazė.

Įmonės ir piliečiai vis labiau tikisi gauti prieigą prie aukštos kokybės, sąveikių ir pakartotinai naudojamų duomenų, kad galėtų teikti naujas paslaugas, ypač erdvinio duomenų srityje. Erdvinius duomenis naudojant urbanistikos, žemėnaudos, eismo planavimo ir mokslo reikmėms gali rasti naujų visuomenės poreikių, tokių kaip neigiamo poveikio aplinkai mažinimas, atitinkančių inovacijų. Todėl ES lygmens politikos formavimo ir įgyvendinimo tikslais, ypač kiek tai susiję su ataskaitų teikimu ir atitikties skatinimu, siekdama iš piliečių ir įmonių veiksmingiau rinkti erdvinio duomenis, kaip numatyta INSPIRE direktyvoje, Komisija skatins galutiniams naudotojams skirtų taikomųjų programų, įskaitant specialias ES lygmens taikomas programas, plėtrą³⁴. Tai padės tobulinti įrodymais pagrįstą politikos formavimą ir bus naudinga e. valdžios procesams, kuriems reikia aukštos kokybės erdvinio duomenų, pavyzdžiui, kadastrų, žemėlapių, adresų, pastatų, parkų, saugomų teritorijų, gamtinių pavojų zonų ir kt.

Veiksmai	Planuojama data
Komisija	
18. Įvertins galimybę vienkartinio duomenų pateikimo principą taikyti piliečiams tarpvalstybiniame kontekste.	2019 m.
19. Paspirtins INSPIRE direktyvos duomenų infrastruktūros kūrimą ir skatins ją naudoti.	2016–2020 m.
20. Pertvarkys savo interneto svetaines, kad paskatintų augantį piliečių ir įmonių aktyvumą ir dalyvavimą ES programų veikloje bei formuojant politiką.	2018 m.

Būsiosios iniciatyvos, kurios galėtų būti pasiūlytos pagal šį prioritetą, galėtų padėti įtraukti piliečius, įmones ir pilietinę visuomenę į viešųjų paslaugų bendradarbiaujamąjį projektavimą, kūrimą ir teikimą ir palengvinti viešojo administravimo įstaigų ir įmonių bei piliečių tarpusavio bendravimą. Kitomis naujomis iniciatyvomis būtų galima, pavyzdžiui, padėti rinkti duomenis iš bet kokio šaltinio ir pakartotinai naudoti viešojo sektoriaus duomenis ir paslaugas tam, kad kiti subjektai (viešieji ar privatieji) sukurtų naujų novatoriškų paslaugų. Be to, iniciatyvomis galima siekti didinti viešojo administravimo įstaigų skaidrumą, nes tikimasi, kad augant suinteresuotųjų šalių aktyvumui ir joms labiau dalyvaujant didės atskaitomybė ir pasitikėjimas ir mažės korupcijos galimybės.

³³ Europos debesijos iniciatyva. Konkurencingos duomenų ir žinių ekonomikos kūrimas Europoje.

³⁴ 2007 m. kovo 14 d. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS direktyva 2007/2/EB, sukurianti Europos bendrijos erdvinės informacijos infrastruktūrą (INSPIRE) (OL L 108, 2007 4 25, p. 1). Ataskaita bus netrukus paskelbta adresu <http://inspire.ec.europa.eu/>.

4. VEIKSMŲ PLANO ĮGYVENDINIMAS

Šiame veiksmų plane yra išvardyti veiksmai, kurie turi būti pradėti įgyvendinti 2016 ir 2017 m. Siekiant kiekvienam nurodytam politikos prioritetui priskirtų tikslų ir norint taikytis prie sparčiai kintančios technologinės aplinkos, gali prireikti tolesnių veiksmų.

Siekdama įgyvendinti ES teisės aktus ar inicijuoti jungtinę veiklą, Komisija gali pasiūlyti naujų veiksmų. Suinteresuotosios šalys, įskaitant valstybių narių grupę, taip pat gali per interaktyvią skaitmeninę aktyvumo platformą pasiūlyti pagal E. valdžios veiksmų planą įgyvendintinų veiksmų, ypač susijusių su gyvenimo permainomis.

Komisija taip įsteigs E. valdžios veiksmų plano valdančiąją tarybą, sudarytą iš valstybių narių atstovų, atsakingų už nacionalines e. valdžios strategijas, ir jai pirmininkaus. Valdančiajai tarybai bus pavesta valdyti veiksmų planą (tačiau ne atskirus jo veiksmus), visų pirma vertinti ir atrinkti naujai suformuluotus veiksmus visu veiksmų plano vykdymo laikotarpiu ir koordinuoti faktinį veiksmų plano priemonių įgyvendinimą ir stebėjimą. Jei dėl pasiūlyto veiksmo Komisijai reikėtų imtis iniciatyvos, jam bus keliami Komisijos geresnio reglamentavimo reikalavimai³⁵.

Šiame e. valdžios veiksmų plane pasiūlytų priemonių įgyvendinimas įmanomas tik Komisijai ir valstybėms narėms kartu įsipareigojant ir kartu prisiimant atsakomybę visais administravimo lygmenimis.

³⁵ Pagal Komisijos Geresnio reglamentavimo gaires, SWD(2015) 111.